

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyed évre 2 korona. — Egyes szám ára 4 fillér.
A külön kiadásokat előfizetőink ingyen kapják
A háború tartama alatt megjelenik szükség szerint.

Feloldó szerkesztő:

Szentkatolnai OSEH ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Székelység könyvnyomdája, hová előfizetési díjak, hirdetések, cserélpéldányok küldendők. Hirdetési díj előre fizetendő

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Hogyan kell védelmezni a Kárpátokat ?

Vogel Simon tartalékos vezérőrnagy a Pester Lloyd hasábjain szenzációt keltő cikket közöl arról, hogy kell megvédeni a Kárpátokat.

Az a tény, — mondja a cikk, — hogy gyengébb orosz erőknek sikerült az uzsoki, toronyai és körösmezői szorosokon keresztül magyar területre törni, a lakosság azon rétegénél, amely az eseményeket katonailag ki nem képzett szemmel nézi, hamis következtetésekre alkalmas. Így hazafias kötelességet vélek teljesíteni, ha a következő sorokban megkísérlem, hogy bizonyos katonai taktikai és földrajzi tények felsorolásával hozzájáruljak a közvélemény megnyugtatásához.

Amit laikusok különösen érthetetlennek tartanak, az a körülmény, hogy az említett hegyszorosokat csak alárendelt, ugyancsak csak határmegfigyelő, tehát komoly ellenállásra egyáltalán alig képes erők tartották megszállva, úgy, hogy az ellenséget előbb beengedték a határon s csak azután, szomszédos vidékről odavont erőkkel történt,

illetve történik még mindig a támadás visszautasítása. A laikusok gondolkodása szerint sokkal egyszerűbb s célszerűbb lett volna a szorosokon és átjárókon már előre megfelelő fegyvernemekből összeállított elegendő erős csapatokat elhelyezni, amelyek képesek lettek volna az ellenség minden áttörési kísérletét közvetlenül visszautasítani, illetve lehetetlenné tenni. Hogy ez nem így történt, azt sokan arra magyarázzák, hogy a mi részünkről nem is gondoltak a Kárpátokon való betörés lehetőségére s hogy ez meglepetésszerűen ért bennünket. Csak-hogy lehetetlen felteni, hogy a kárpáti határ őrzésével megbízott katonai körök idejében nem mérlegelték a betörés lehetőségét, illetve, hogy nem intézkedtek előre ennek megakadályozása céljából. Csak-hogy a viszonyok a szorosokban egészen másformák, mint azt általában képzelik s megvédési módjuk, amint ez a következő rövid ismertetésből kitünik, egész más szempontból itélendő meg.

A nagy Kárpát-komplexum tekintetbe jövő része a Kárpátoknak erdővel borított része, amelyet, Erdős-Kárpátoknak is neveznek. Ez a rész a Topia forrásánál (a

Poprád keresztültörésénél) kezdődik s egy több száz kilométer hosszú ívvel egész a Visó eredetéig tart. Ez a hegyvidék nem oly magas, mint a felsőmagyarországi Kárpátok, de szélesen elnyúl s nagy erdőszékekkel behintett.

Azonban még eltekintve a szorosoktól is, ez az erdős Kárpát vidék szélességénél s geológiai alakulatánál fogva — miocén formációkkal van dolgom — nem mondható egészen járhatatlannak. Ebből következik, hogy az utatjárók tulajdonképeni katonai szempontból nem mondhatók abszolút hegyi felvonulási vonalaknak, mert a völgyek kevés kivétellel lehetővé teszik az utatjáró való eltérést s a — habár fáradtságos — kibontakozást.

Ehhez járul még az is, hogy a legtöbb tekintetbe jövő hegyszoros több napi menet hosszú, hogy miután Magyarország határa a hegynyergeken vonul, a védekezés itt teljesen átláthatatlan, mert őserdőkkel fedett s nehezen járható terepen kellene vezetni, ami sok kellemetlenséggel van egybekötve s alig lehetne megfelelő eredménye.

Ha ezeket a szempontokat figyelembe

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRGÁJA.

Tuké Mózsibá a templomban és a három kérdés.

Irta: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

Sok mindnféle zsirral is volt megkenve ez a Mózsibá!

A székelységnek minden jó és rossz tulajdonsága egyesült benne. Hol itt, hol ott, hol emberrel, hol törvénnyel mindig meg volt gyűlve a baja. —

A falu papja azonban megis haragudott rá, hogy míg más ember el nem maradt volna a templomból, hogy meghallgassa, addig Mózsibát bottal sem lehetett volna a templomba kergetni. Egyre csak azt hajtogatta: „mán hogy mőnnék én a templomba? arra felé sem mőnyők nehogy azt mondják, hogy templomkerülő vagyok.“

De a barátság hatalma nagy s csakugyan rá tudták beszélni a komája és a játja (druszája) hogy megis csak menjen el a templomba, hiszen a pap olyan szépen beszél, „hogy úgy jó ki belőle, de olyan erősen, de olyan aranyos szája van“.

Végre is rászánta magát a templomba menetelre.

Csakugyan a szent pap nagy bámulatára ott ül Mózsibá' az első sorban, emelázva a pap beszédein, mert, hát most is előbb volt az ő templomban, a hol füvegekkel harangoznak s jól táplált gymora az oltár.

Örvendett a ját s a koma is, hogy végre tán sikerült megmenteni egy elkárhozott lelket s ott várták a zsidó ajtajába, várva Mózsibát a templomból, elbeszélgetve mindentőléről.

— No hát komám ez mégis Istenes cselekedet volt, hogy azt a Mózsit el tudók küldeni a templomba. Az Isten nem veszi büniül, hogy most nem voltunk templomban, mert mi ott vagyunk örökétiig.

— Hogy is venné, mikor olyan elkárhozott lelket mentettünk meg, aki gyermek korától nem járt a templom felé sem.

— Már alig várom, hogy jőjjön, lám miről prédikál a pap.

— No hiszen úgy láttuk, nem sokáig tartott az Isten tisztelet, mert ahajjt jó lesütött fövel . .

— Bizonyosan csinált megint valamit, szavát ne felejtse . . .

— Hát mi az Mózi? Ilyen hamar vége van a templomozásnak . . .

— Haljátok-e, többet belőlem bolondot ne csináljatok . . .

— No mi a baj, jätom!

— Az a pap olyanokat beszél, hogy az ember szótalan nem hagyhassa . . .

— Mondja no . . .

— Én biza nem amig ehéreg Abrahamy urhoz jobbebb nem kerülünk, hogy egy kicsi „kárba ment“ bort igyunk.

— Olyan éjsze nincs is itt . . .

Igaz biza. Mikor legény voltam s a grófnál szolgáltam, ő küldözgetett egy ügyvédnek kárba ment bort s arról juta eszembe.

— Nem kárba ment a komám, hanem karbonet, vajmi a csuda.

— Ne beszélj már te is. Tudom amit tudok. Hát a mikor az ügyvédnek küldik, az nem kárba ment? Hát hogyan ment volna kárba.

— Vagy úgy?

— Kijed örökkétiig félre jár. Beszéljen már arról, mit prédikált a pap.

— Mit prédikált volna. Hiszen tudjátok — hogy tavasz van, s arról beszélt.

— „Igen kedves Atyámfiak, — így beszélt, eljött a természet ébredését hirdető tavasz, ibolya, hóvirág kinyílik, pacsirtadal hangzik mindenütt s minden kijön a földből, amit belé tetettek.“

Ezt már nem állam meg, s belé és belé szölkél:

— Hát tiszteletes ur, egy szót sem tovább.

— Hát met, — kérdezte a pap tőlem megijedve.

vesszük, akkor érthető, hogy miért nem folyik a defenzíva a hegycsúcsokon, illetőleg a magyar határon. Az irányadó elv az volt, hogy tekintettel az előbb kifejtett okokra, ez amugy sem lett volna célhoz vezető, továbbá, hogy nagy erőknek a hegy-szorosokban való felállítása, tekintettel a számos átjáróhelyre a harcstéren operáló hadsereg erejének szétforgácsolásához vezetett volna.

Ezzel szemben a számba jöhető szorosok közvetett védelmezése sok reményt nyújtott a teljes sikerhez. Egy hegy-szorosból kivonul ellenfél leggyengébb pillanata az a momentum, midőn erejének egy része már elhagyta a szorost, míg több része még bent van. Ha az aktív védekezés ezt a momentumot úgy tudja kihasználni, hogy a hátrább álló csapatok akadályozták volna a túlnyomó erővel törő a már átvonult ellenségre, akkor nem kétséges, hogy e támadás teljes sikerrel jár. Így történt az Uzsoknál és Ökörmezőnél is így fog az kétségtelenül a Kőrösmezőnél betört ellenféllel szemben is történni.

A viszonyok e tekintetben a Kárpát-szorosoknál ugyanolyanok, mint egy folyó, vagy folyamátkelész forszorozásánál. A haditörténelem egész nagy birodalmában nincs példa rá, hogy a támadó felet egy ilyen barriere, szóval az akadályvonalban magában elhelyezett csapatok akadályozták volna meg szándékukban. Minden ilyen esetben a védelem csak úgy ért el eredményt, ha az ellenséges erő egy részét átengedte az akadályon s azután egy hátrább levő központi állásból teljes erővel a már átvonult

ellenséges erőre támadt s azt visszavetette az akadályon.

Igy tett, hogy csak két kiemelkedő példát említsünk, Károly főherceg 1809. májusában az asperni ütközetben s Blücher marsallal az 1813-ban a Katsbach melletti ütközetben. Mindkét esetben a nagy hadvezérek nagy erővel támadták meg az ellenséges franciáknak a Dunán, illetve a Katsbachon már átkelt részét s így vívták ki fényes győzelmüket.

Nyugodjanak meg tehát gyorsan az ok nélkül zaklatott kedélyek. A hadsereg kor mánya hozzáértő és kötelességtudó férfiakra van bízva. És ép úgy, amint sikerült az Uzsoknál és Ökörmezőnél áttört oroszokat rövid küzdelem után a határon túlra verni. Ugy rövidesen meg lesz tisztítva Mármarosvármegye területe is a hivatlan vendégtől.

Több lelki erőt!

Bereg- és Ungmegyében, az uzsoki, toronyai és vereckei szorosán pozdorjává vártak a betörő orosz-csapatokat a gyorsan elősiető magyar seregek. És amit megkezdettek Ungban, Beregen, azt folytatják most Mármarosban. Ahonnan esorok írsákor már jönnek az örvendetes táviratok, hogy Taracközön, Polena és Aklos, Kocsitelep és Szaszoka közt a felvonult vitéz osztrák-magyar csapatok hősi elszántsággal véresen verték vissza a vakmerő orosz betörőket. És minthogy kellő haderő állott szembe a csapdába került orosz sereggel, bizonyos, hogy néhány nap múlva vagy fogásba kerül, vagy a harcstéren esik el, vagy kitérődik az utolsó orosz katonája is a magyar földről.

Ez a valóság, mivel szemben teljesen értelmetlen a közönség körében tapasztal

jeldelem és sötét rémlátás. Annak dacára, hogy épp a napokban adta ki a belügyminiszter rendeletét a koholt és rémhírek terjesztése ellen, rajával röpködtek a legendák és rémesek a levegőben. Mondé-mondák alapján lelkiismeretlenül terjesztették, hogy Nagyabány, Szatmáron vannak már az oroszok. És akadtak a rémhírek hatása alatt olyan megrebent lelkek a kik siettek megtenni az előkészületeket a menekülésre is.

Es ha a józanabbak, higgadtabbak igyekeztek eloszlatni az aggodalmakat, felzngtak a kávéházi Konrádok:

— Hogy szabad volt felalodni az oroszoknak Mármarosmegye fővárosának és közsegeinek lakosságát.

Ezek a minden kákán csomót kereső pszichisták elfelejtik, hogy a menekülők vesztesége, néhány napi jeldelem mennyi milliomodrésze annak az aldoznak, melyet értünk a hadbavonult véreink hoznak. A halál tűzéiben járnak, napokat töltnek el alvás, pihenés tisztálkodás nélkül, az időjárás viszontagságait tűrik, sebesülten is tovább harcolnak: — és az itthon maradtaktól mindezt csak azt kívánják, hogy törhetlen bizakodással és nyugodtan nézzék az ő harcaikat és várják annak eredményeit. Ha ez az eredmény nem jön meg olyan gyorsan, mint ahogy azt ók is, mi is szeretnők: az itthoni szóbeszéd azt semmiesetre se fogja siettetni. Ha a háborúnak olyan jelenségei vannak, amelyekre nem készültünk, olyan részletei amelyeket nem vártunk: a mi katonáink bizonyára hamarabb szabadítanak meg bennünket attól, mint a ragadó jeldelem. És a mialatt katonáink az ellenségén ejtenek sebeket, a polgárok ne sebezék meg egymást olyan rémlátásokkal, amelyek kellemetlenséget okoznak és amelyek többnyire nem igazak. Hiszen, ami válóság, az nem szorul a bizalmas továbbadásokra.

Főlemel fölül járjanak a polgárok egymás között és ne összedugott fejekkel; ahogy a katonának szentírása a parancs, előttünk szentírás legyen, amit a hadsereg intézői számunkra köz-

— Azért, mondtam neki, mert négy feleségemet eltemettem, s mit csináljak velők, ha mind kijönnek, mikor egy is sok.

— No ez fájón volt látnam, de azért kijednek nem kellett volna belé szólni.

— Mán hogyna, mikor úgy megijeszti az embört.

— Jó napot kívánok, nyitott meg a koresma ajtaja s azon egy uri ember lépett be. Egyenesen a Mózsibáék asztala felé tartva.

— Tüké Mózsibát keresem, szóllalt meg újra.

— Az én volnék tekintetős uram.

— No hát akkor jó helyt járok. Azért keresem, mondja meg nekem, hol kapnám meg Nagy Istvánékat?

— Nem pennás ember-e az ur, vagy finánc?

— Nem biz én. Nekem egy ember kelene aki átvezetne Parajdra, s azért keresem, mert őt ajánlották.

— No hát ő biza elment étökizézér.

— Mikor jó haza?

— Hát ha görbe uton jó, ostére, — s ha egyenesen, akkor ejjszen esztendő múlva.

— Mit beszél kijed?

— Én biz azt.

— Hát az öcse hol van? Ő is elvezethetne.

— Elment vadászni.

— Hát vadász ember? Hova ment vadászni?

— Hát eherég a kert végébe.

— Ott nincs mit löjök.

— Hiszen nem is akar. Ugyis, amit megfog ott hagyja, — s a mit elszalaszt, csak azt hozza haza.

— Mit beszél Mózsibá? Épen úgy beszél, mintha megzavarodott volna. Ugy látszik, sok bört ivott s azt nem tudja, mit csinál.

— Mán, hogy én? Én osztán igen. Ha nem egyebet, megfejek egy bakkecskét.

— No már látom, csakugyan nincsenek otthon. Legalább mondja meg, mit az az étekez?

— Megmondom felliter borót.

— Fél liter borót? Jó megadom!

— No hát a Nagyságos urak nem szokták az ételt megsózni, hogy ize legyen. — Ezt hívja nálunk a székelly, így uram.

— Azt mondja meg hát, hova ment Istvánbá hogyha görbe uton jön, hamarabb haza jó, mint az egyenesen?

— Hát hova ment volna? — Parajdra sőt lopni. Ha az egyenes uton jó, úgy ha Isten megsegíti, szólt megemelve kalapját az Isten neve említésénél, ostére haza jöhet.

— Furcsa ember maga Mózsibá. — Mondja meg már azt is, mit vadászik az öcse, hogy a mit megfog, azt hagyja ott?

— Nagy dolog ez. Ez is felliter bor.

— Üsse a kő gőbét, megadom azt is.

— Nohát, követem becstellettel, azokat az aldatokat szedi le magáról, amit még az uri ember is elhajt.

— No adta gőbét, most arra vagyok kíváncsi, hogy fejed meg a bakkecskét?

— Abbiza könnyű. Fizessen az ur még egy felliter bort s megmondom.

— De nagy torka van, de hát megadom azt is. — Ábrahám ur! hozzon még egy felliter bort, de mondja meg, hogy feji meg...

— Ahhoz nem kell kurázi. Hát így.

— Hogy?

— Hát így ne, mint az urat. — Csak az a külömbég, hogy az én jőféle bakkecském nem tejet, hanem bort ad.

— Adta gőbét lefőztél. De ez megérdemli.

— Nagy legény ez tekintetes uram, sok minden esete van neki, csak nem mond el sőtmit pennás embernek, mert mindjárt papirosra vetik, s úgy kürtölik a világba, ha a szegény székelly embernek a fináncal vagy mivel volt kalamitása.

— Beszéljen hát Mózsibá, lám milyen legény volt hajdanában.

— Mondané én tekintetes uram, de tudom bizonyosan az újságba kerülnek, azt pedig nem szeretöm, hiszen még a nagyapám is kikerülte azt a szegényt. Hej pedig neki is volt sok baja a törvényvel.

— Hátha nem kerülne újságba?

— Nem-e? Nem igen hiszem. De hát ha még erre jár az ur s megkeres, hát beszélhetek még a „magyar világról” is, mert akkor én is Kossuth huszár voltam. Az volt a világ uram.

— Ejnye be szeretném hallani!

— Én már most nem, de hát hegy hegyvel nem, de ember emberrel találkozik s akkor lehet, ha...

— Akkor áldja meg az Isten, én megyek.

— Áldja meg az Isten, s köszönjük a hozzánk való szívességit.

— No játom, azt jól megfejed.

— Nem baj, neki több van, mint nekünk.

de ejjszen menjünk haza, mert dől van.

— Jó no. Hát délután figyolozunk-e?

— Igen biz azt a kománál.

Aztán elszéledtek Mózsibáék hazafelé, — s csendes lett az Ábrahám ur koresmája.

zölnek. Annival inkább bízhatunk és megnyugodhatunk ebben, mert a mi hadvezetőségünknek eddig egyetlen betűje se hajlott el a valóságtól, nem tudta a győzelmeket és nem burkolta el a haladást nehézségeit. És ha polgári teendőinket nyugodtan végezzük, lelünkön erőt is vesz egy pillanatra az izgalom, az elfogódottság, a bizonytalanságnak egy-egy hullama — zárjuk ezt magunkba és ne igyekezzünk azzal másoknak is nehéz perceket, napokat szerezni. Az ország, amelyért katonáink drága véréket ontják, legyen a viselkedésben teljesen méltó hozzájuk, méltó az ő hősi harcaikhoz, vítétségükhöz, önfeláldozó készségükhöz!

A háború krónikája.

Okt. 12. Az oroszok Przemysl erődei ellen még egy heves rohamot intéztek, melyet visszavertünk. Oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek és megkezdették az ostromló seregek visszavonását.

A San felé visszavonuló orosz csapatokat seregeink nyomon követik és számos foglyot ejtettek.

A Mármarosban és Beszterce-Naszód vármegye határán bolyongó szétvert orosz csapatok megsemmisítése és kitézése befejezés előtt áll.

Az Antwerpenbe bevonuló Német hadak a várost a polgármestertől vették át, mert az angol és belga védősereg megszökött.

Az ostromló sereg parancsnokának Bereter tábornoknak Vilmos császár a „pour la Merite” rendjelt adományozta.

A Német lovasság Liletől nyugatra egy francia lovas hadosztályt teljesen szétvert és egy másik lovas hadosztályt Hazebrock mellett megvert.

A Németek az Oroszoknak Kelet-Poroszország ellen intézett támadását visszaverték és 1000 orosz foglyot ejtettek. Ugyancsak az Orosz—Lengyelország déli részében előnyomuló német seregek a II. szibériai hadtestnek 2000 emberét elfogták.

Okt. 13. Przemysl felmentése be van jelezve, csapataink elérték a San folyót, offenzívánk győzelmesen halad előre.

Orosz csapatok megkísérelték, hogy Iwan gorodtól délre át lépjék a Visztula folyót, de nagy veszteséggel vissza kellett vonulniuk.

Okt. 14. A keleti tengeren örszolgálatot teljesítő Baján és Palada nevű orosz cirkálókat Német tengeralattjárók megtámadták. Noha a cirkálók nyomában erős tüzelést kezdtek, egy tengeri lőerő maszádnak sikerült a Paladara torpedó lőni, a mely nyomában az összes rajtjelzővel együtt függélyesen a tenger fenekére süllyedt.

A Német offenzíva a franciák makacs ellenállása dacsára biztos tért hódít.

Az oroszoknak Kelet—Poroszország felé intézett átkaroló kísérletét a német csapatok megghusították, itt az oroszok 1500 foglyot és 20 ágyut vesztek.

Okt. 15. Antwerpen elmenekült védőserege sietve vonul vissza az északi tenger felé. Német csapatok üldözik. A németek Lille városát megszállották és 4500 foglyot ejtettek.

A franciák a reimsi székesegyház mögött ismét két üteget állítottak fel és a székesegyház tornyából fémjelkeket adtak, ezért a németek kénytelenek ezt a gyönyörű műemléket kimélt nélkülű lövetni.

A németeketi harcúterén az oroszok Schirvingdmél vereséget szenvedtek. Veszteségük 3000 fogoly, 26 ágyú és 12 gépfegyver. Lycket

a németek megszállották, Biallát az oroszok kifizették és ettől délre az orosz előcsapatok Varsó felé történt visszavetéseik alkalmával 8000 foglyot és 25 ágyut vesztek.

Galicia északi részén csapataink támadnak és a harc terjedelme nőttön-nő.

A Kárpátokban folytatott 4 napi harc után Toronyát visszafoglaltuk és az ellenséget Wyszok felé üldöztük.

A Visó völgyében csatározások folynak kisebb ellenséges osztagokkal.

Október 17. Berlinből a Wolf úgynökség jelenti a nagyvezérkar közlése szerint okt. 16-án délelőtt: Oroszok okt. 14-én ismét megkísérelték, hogy Lycket visszafoglalják. Támadásukat visszavertük, nyolcszáz foglyot ejtettünk, egy ágyut, nyolc gépfegyvert zsákmányoltunk.

Csapataink e hó 14-én Brüggét, 15-én Ostendét szállották meg, Franciáknak Reims-től északnyugatra intézett heves támadásait visszautasítottuk.

Francia hivatalos tudósításokban azt jelenti, hogy a harcvalón különböző helyein, így például Berry au Bacnál Reims-től északnyugatra látható előhaladást tettek. Ezek a hírek nem telnek meg a valósággal.

Budapest, október 16. A főhadiszállásról jelentik: A harcok egész arconvalonkon Starg-Sambortól a San torkolatáig tegnap folytak.

Mármarosban az ellenséget üldöző csapataink birtokukba vették a Rahot, a Fekete Bistrica völgyében az oroszok, akiket csapataink Rafailowánál megverték, Vielona felé vonultak vissza.

Október 16. A londoni admirális a következő kommuniké közli: A Hawkó páncélos cirkálót tegnap délután az északi tengeren megtámadták, a páncélos cirkálót egy ellenséges torpedónaszád elsüllyesztette. 49 tengerész és tisz megmenekült és 350 ember elült.

Mitkövetel a háború az asszonyoktól?

Európában ma vihar van. Évszázados fák nyögnek a vihar alatt, amely felkavarta az események lomha folyamát. A nagy tisztulás folyamata megy itt végbe, ki fogjuk vagni a vadhusokat Európa testéből. A győzelmű himnuszok között, a veszteségek borzalmi közben, a sok ezer hullá mellett ismét és ismét érezni fogjuk, hogy a földi erők és ellenérők küzdelme mögött magas isteni akaratot kell követni.

Vallási dogmákról mindig különböző véleménynyel lesznek az emberek. Sokan, különösen az asszonyok közül igen sokan nagy segítséget fog találni bennök, mások viszont egyáltalában nem fognak vele törődni. Bár hogy is viselkedünk, ha nem helyezkedünk vele egyesesen szemben, akkor meg fogja mutatni nekünk az igazi célt. Ez a cél pedig az, hogy kiszabaduljunk a kényelmes életből, a nemtörődomségből. Boldogok voltunk talán a lelendülés korában, a nagy civilizációval, a technika diadalmas eredményeivel? Boldogok voltak-e házasságok, jókedvűek gondatlanok voltak-e a gyermekeink? Hány asszony gondolja most bűnbánóan: Miért akartam mindig én boldog lenni ahelyett, hogy férjemet tettem volna boldoggá? Hány anya sirja gondolhatja: Miért nem éltem többet a gyermekeimmel, miért nem örvendeztem vele együtt, miért kergettem folyton előre, hogy tekintélye és tisztelése legyen az emberek előtt? És egy másik anya mondhatja? Mit ér, hogy kényeztettem, bálványoztam a fiamat, csak megnehezítettem az előtte álló feladatot, hogy a

háború fáradaimait kibírja? Es más asszonyok is bele fognak nézni a lelkükbe és megremülten fogják azt a feltédeztést tenni, hogy könnyebben adják oda férjüket, fiukat, minthogy lélcipőjükre foltot tegyenek, vagy egy tavalyi ruhát viseljenek. Hazug próféta volt az, akik azt mondták, hogy az asszonyok a kultúra csucsára értek, mert úgy tudnak öltözködni, mint a francia nők, úgy sportolnak, mint az angolok és az életet gondok nélkül tudják élvezni.

Ezekben az időkben és azokban a napokban, a melyek a háború után el fognak jönni, be kell bizonyítaniuk a mi asszonyainknak, hogy a kultúrának mi köze sincs az elegáns ruhákhoz, az izléses lakáshoz, az autóturákhöz, hanem, hogy az igazi belső kultúra képeit arra, hogy a csapásokat csendesen és méltóságúteljesen elviseljük és a nélkülözéseket jókedvvel tűrjük.

HIREK.

— **Miniszteri rendelet a könyvek csomagszállításáról.** A kereskedelemügyi miniszternek az Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával és Németországgal való postaforgalom szabályozása tárgyában kiadott rendeletét a Hivatalos Lap okt. 10-iki száma közli. A csomagok terjedelmek nem lehetnek, express és sürgös csomagként nem küldhetők és 20 kiló-ot meg nem haladhatnak. A csomagok feladás előtt az erre kijelölt állami közegeknek átvizsgálásra bemutatandók, előlük zárandók le. Ennek megtörténte ugy a csomagon, mint a szállítóeleven feltüntetendő. Ugyancsak a hatósági közeg jelenlétében bonthatók fel a jelzett országokból érkezett könyvet tartalmazó postacsomagok. — Ily csomagon a szent korona országain minden nagyobb vidéki városban, s így Csikszeredán is adhatók fel.

— **A moratóriumról való lemondás.** Az a vevő, aki a hadüzenet előtti kötésből kifolyólag ragaszkodik a neki való szállításhoz, de ennek ellenében lemond arról, hogy a fizetés esedékessége dolgában a moratóriumot igénybe vegye, oly tartozást vállal ezzel magára, mely a moratórium tartama alatt is fizetendő. Ebből pedig az következik, hogy aki az ily tartozás fizetésére vonatkozó ígérteit be nem tartja, perelhető a moratórium tartama alatt is annak rendje és módja szerint.

— **Fürdői értesítés.** Zsögödfürdő tulajdonosa értesíti a közönséget, hogy meleg fürdőt szombat, vasárnap és hétfő napon — egész nap — lehet kapni.

— **A kolera.** Tudtuk és valósággal vártuk a háború legkövetlenebb és feltétlen következményének, a koleraának a megérkezését. — Es éppen, mert tudtuk és valósággal vártuk, azért nem is ijedünk meg most, hogy elérkezett. A háború ezer veszéllyel jár és e veszélyek nemcsak azokat érintik, akik a harcbanvaló állanak, akik mellüket tartják az orosz roham elé, hanem mindenkit, aki a háborús országokban él. Az országok belsejében elő honpolgároknak ép úgy van szükségük nyugalomra és lélekere, mint azoknak, akiket a háború közvetlen veszélye érnek. Vége már annak a kornak, a mikor a hadban álló ország népe csak akkor szenvedett, a mikor saját földjén folyt a harc.

A közgazdasági és társadalmi élet ma annyira szoros kapcsolatot teremtett egy ország minden részei között, hogy az ország legutóbbi pontjának érintése végig kezdül az egész ország idegzetén.

Amint részben kiváló és kitünő fontosságú a ma már kifejődött gyors vasuti közlekedés, úgy másrésről open az érintkezés gyors lehetősége tesz bizonyos veszélyeket könnyen elterjeszhetőkké. Ilyen könnyen terjedő veszély a kolera is.

De, hogy a kolera a vasuti érintkezés révén könnyen terjedhet, azt tudjuk nem a mostani esetek óta. És ez a tudomás az, ami bennünket meg kell, hogy nyugtasson.

Hatóságaink már a háború megkezdésekor megtették mindazokat az elővigyázati intézkedéseket, amelyek e veszély elhárítására szükségesek és ezeknek az intézkedéseknek megles az eredményük, hogy a kolera feleke rémít sem kerülni fog feltartoztatni és fékentanani. Hogy azonban ez tényleg sikerüljön, ahhoz szükséges

az is, hogy maga a közönség is részt vegyen a megfektetés munkájában.

Mondhatjuk bátran, hogy nincs olyan vesztély, amelynek elhárítása könnyebb lenne, mint a kolera távoltartása. Ennek két eszköze áll rendelkezésre. Az egyik a tisztaság, a másik az óvatosság. Az előbbi feladat az általános életmódról vonatkozik, a másik az étkezésről.

Nem akarunk itt orvosi tanácsokat adni erre vonatkozólag, a Miniszterelnök és az országos hatóságainak rendeletei részletesen felvilágosítanak arról az eljárásról, amit követelni kell.

A közönségnek a nehéz időkben teljes komolysággal és odaadással kell dolgoznia és résztvennie e veszedelmes lektüzdésében. Tudjuk máskor nálunk nem sokat törődnek hatósági rendeletekkel és utasításokkal. — De itt a saját bőrünkön van szó. Itt saját magunk épsége ellen cselekszünk, ha figyelmen kívül hagyjuk e rendeletet.

Komolyság, tisztaság és óvatosság, ez az a hátrás jelző, amelynek segítségével a kolera fenyegető rémét elűzhetjük a fejünk felől. Fogjunk össze és tegye meg mindenki a kötelességét!

A Földmivelésügyi Miniszter rendelete a törvényhatóságokhoz a hadbavonultak családtagjairt.

A háborus helyzetben kötelességünk minden olyan alkalmat felhasználni, mely a közéletmezést zavartalan biztosítást előmozdíthatja.

Nem szükséges hangoztatnom a Cím előtt azt, hogy mennyire megkönnyíthetjük a tél folyamán különben is több gondot és nehézséget okozó közéletmezést azzal, ha abba a gyümölcs és zöldségkonzervek használatát beillesztjük. Most a nevezett termények bőségének idején azok olyan gyümölcs és zöldségféle kallódik el, mely veszendőbe, mely későbbben a leggyorsabban táplálékul szolgálhat. Éppen ezért, a midőn felhivom Címet, hogy minden rendelkezésre álló módon a közönséget buzdítsa a konzervek készítésére, egyben miheztráts végett tudatom, hogy az összes szakintézmények felszerelésében levő bármely nagysága és rendszerű valamennyi aszaló-készülék átengedendő a közönség használatára, akképpen, hogy azokat elsősorban a magánosok, de a lehe-

tőség és a mutatkozó szükség szerint esetleg egyes cégek is díjtalanul használatba vehessék és pedig a jelentkezés sorrendjében és akként, hogy a konzerváláshoz szükséges tüzelő s egyéb anyagot a helyszínen az illetők, a kik ezt a kedvezményt igénybe veszik: szolgáltatják át.

Midőn ezt a Címnek tudomására hozom, egyidejűleg felhivom, hogy tegye meg a maga hatáskörében mindazt, amit a fennebb vázolt cél elérése érdekében szükségesnek vél. Nevezetesen hívja fel vidéke közönségének figyelmét a helyi lapok útján és egyéb alkalmas módokon a gyümölcs és zöldségféle konzerválásának fontosságára, — adjon az érdeklődőknek tanácsot és utbaigazítást, az aszalásra jelentkezők terményeiket pedig, ha ily célra nélkülözhető vagy átengedhető személyzete volna saját személyzetének utmutatásával és segédkezésével dolgoztassa fel, minél gyorsabb tömegekben. Kérje föl továbbá azon birtokosokat, akiknek aszaló berendezésük van, hogy hasonló feltételekkel szintén bocsássa ezeket másoknak is rendelkezésükre, mert ezzel most nagyon értékes hazafias szolgálatot teljesítenek. De felhivandóan vélem a közönségnek figyelmét arra is, hogy aszalni a tűzhelyen, a sütőkemencének felhasználásával is lehet.

Megvagyok győződve, hogy Cím a legteljesebben átéri a szóban forgó ügy fontosságát és hazafias kötelességzetből mindent el fog követni a siker érdekében.

Budapest, 1914. augusztus 30.

Ghillány.

A katona bácsi.

„Anyuka édes, mondd meg nekem:
Apuka hol van, merre jár?
Anyuka édes, azelőtt te
Ily sokat sohse imádkoztál! . . .

Miért van az utcán annyi zászló,
Sok felkötött karú katona bácsi?
Mondd meg nekem, anyuka édes,
Apukdra még meddig kell várni?

A hintáló, a dob, a labda,
A képes könyv nem kell most nekem!
Amíg apuka haza jön,
Cicának adom az ebédem!

És sirni fogok reggel-este,
Ha anyuka meg is ver érte.
Oh kérem szépen, mondja meg már,
Hiszen tegnap is megígérte!”

Lacika hirtelen elhallgat . . .
Ott lenn az utcán kiáltók szólnak!
A katonák az ablak alatt
Diadalmámborban dalolnak!

És anyuka az ajtóhoz fut,
Ótélbe kapja Lacikát is . . .

Szóltan, könyves csókolgatnak
Egy felkötött karu katona bácsit.

Zsoldos Andor.

Sz. 11119—1914. ai.

Hirdetmény.

Csikvármegye 1915. évi virilis névjegyzékének összeállításánál alapul veendő adóhivatali kimutatások Csikszeredában az alispáni kiadóhivatalban folyó hó 18-tól kezdve 8 napon át közszemlére lesznek kitéve, mely idő alatt azok betekinthetők és ellenők felszólamlások adhatók be.

Közhirre teszem egyuttal azt is, hogy a vármegyei igazoló választmány a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékének összeállítását a közszemlére tett névjegyzékek és a beérkező felszólamlások alapján az 1914. évi okt. hó 28-án és a szükséghez képest a következő napon a vármegyei főjegyző irodájában délelőtt 9 órakor kezdődőleg fogja végezni, mely idő alatt mindazok, kik adójuk kétszeres számítására igényt tartanak e jogukat az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban igazolni kötelesek és a mennyiben azt elmulasztják, az adó kétszeres számításának jogát az alkalomra elvesztik.

Csikszereda, 1914. évi okt. hó 15-én.

Fejér Sándor,
alispán.

LAPKIDÓ: „SZÉKELYSÉG” TÁRSASÁG.

Tüzifa eladás

Tudomására hozom a t. közönségnek hogy jó száraz bükk tűzifát készpénzfizetés ellenében a következő árakon bármilyen időpontban és mennyiségben házhoz szállítok:

I. rendű	1 méteres hasáb	1000 kgr.	15 K
II. „	„	hasáb 1000 „	13 K
I. „	rövidre vágott	1000 „	16 K
II. „	„	vágott 1000 „	14 K

Megjegyzem, hogy egy falusi ölben, ha az jó száraz, meggyőződéseim szerint csak 1300—1400 kilogramm fa van, az általam ajánlott súlyszerinti vásárlásnál azonban egy, ennek megfelelő öltbe 2000 kilo megy bele s ezért a tölem súly szerint vásárolt fa mindig jóval kevesebbe fog kerülni.

Tisztelettel:

Bauer Jánosné,

első csikszeredai tűzifa-aprító fűrésztelpe.

Butor

olcsó bevásárlási iorrasa Csikszeredán Rákóczi-utca, (Hajnód József vendéglős) helyiségében, hol csakis ELSŐRENDÜ KÉSZÍTMÉNYÜ butorok kaphatók, szolid kiszolgálás mellett. Ép oly kedvező árban és feltételek mellett, mint a fővárosban. Raktáron tart teljes szoba berendezéseket és kellekeket.

Teljes tisztelettel:
Imre Árpád
butorkereskedése.

Hirdetések

felvetetnek lapunk kiadóhivat: lábán olcsó díjazás mellett.

Már megjelent

a Világháború

képes krónikája.

Egy füzet **24 fillér**

Megjelenik hetenkint egyszer:
csütörtökön

kapható: SZVOBODA MIKLÓS
könyvkereskedésében Csikszeredán.